

ningsanstalt. Hertil kommer nu, at Kolbing Skole er nylig ombygget og har kostet 33,000 Rd.; der er vel indkommet omtrent en 2000 Rd. ved Salget af Materialier o. s. v.; saaat den i det Hele har kostet Statskassen omtrent 30,000 Rd. Naar vi nu see hen til, at nye Skolebygninger i Randers og Horsens ville koste omtrent hver en 29,000 Rd., saa, naar man vilde nedlægge een af disse Skoler, men beholde Kolbing Skole, vilde det kunne spare Staten en Udgift af nysnævnte Beløb; saalænge derfor Spørgsmaalet om Horsens og Randers lærde Skoleis Bestaaen eller Nedlæggelse ikke er afgjort, forekommer det mig urigtig at nedlægge Kolbing lærde Skole.

Hammerich: Det er i den samme Retning, jeg ønsker at tale, som den, hvori den næstforegaaende Taler har yttret sig med Hensyn til Nedlæggelsen af Kolbing Skole; jeg kan i den Henseende referere mig til de Ytringer, der før ere fremførte heri Salen. Jeg vil saaledes for det Første gjøre opmærksom paa, at Jylland, som man nu endelig er bleven opmærksom paa, i lang Tid har været forsømt, at det trænger til, at man ikke fratager det noget af de Gøder, det har. Jylland har været i lang Tid forsømt, men det maatte det finde sig i, saalænge Alting udgif fra Gnevoldsmagten, som havde sin Residentis i Kjøbenhavn; thi da gjaldt det jo, som Ordspørget siger: „at det er Herrens Dine, der gjøre Studen feed.“ Men nu, da vi stræbe i andre Henseender at ophjælpe det, bør vi ikke lade det miste nogle af de Gøder, som det allerede er i Besiddelse af. Der er sagt her i Salen, at fra Skolen kommer Dplysningen, og der er lagt til, sommetider ogsaa „Forvirring“; ja maaskee; jeg vil imidlertid holde mig til den sædvanlige Tankegang, at det er fra Skolen, den almindelige Dplysning udgaaer, og at det derfor er af største Vigtighed for en Egn, at den har et saadant Centrum. Jeg har levet i Nærheden af Kolbing i den Tid, da Skolen skulde oprettes, og jeg veed, med hvilke glade Forhaabninger man hilfede den, og i hele Egnen glædede man sig over, at der vilde komme en saa dygtig udstyret Skole, thi det var nemlig den bedre Udstyrelse

man glædede sig over; — og nu vil man nedlægge den. Der er bleven gjort opmærksom paa, at alle de jydskke Skoler laae som i en Klump, men hvis nu f. Ex. Kolbing Skole blev nedlagt, saa vilde den hele Strækning fra Horsens til Haderslev, eller omtrent 12 Mill, være berøvet al den intelligente Dannelse, der kan knytte sig til en saadan Skoles Tilværelse, — og det er dog en temmelig betydelig Strækning af Jylland, der ingenlunde hører til den mindst befolkede, og hvis Beboere ere temmelig velhavende og rige Bønder. Jeg skal med et Par Ord ogsaa berøre Sagen fra Kolbing Byes særegne Standpunkt. At det er af stor Vigtighed for en By i oeconomisk Henseende at have en lærd Skole, det see vi allerede af den Kjendsgjerning, at Horsens har gjort saa store Dpoffrelser for at beholde sin lærde Skole; men, som en foregaaende æret Taler gjorde opmærksom paa, har Kolbing lidt meget i den senere Tid, idet den har mistet Garnison og Amtstue, foruden hvad den har lidt ved Krigen; ei heller har den vistnok nogen synderlig Fordeel ved Soldgrændsens Dphævelse. Derfor er det en Sag af højeste Vigtighed for Kolbing, om just ikke en ligefrem Livsfag, at den beholder sin lærde Skole, og alle de, som ere inde i disse Sager, have derfor interesseret sig meget derfor; iblandt dem skal jeg her nævne Amtmanden for Veile Amt. Det er disse Betæneligheder, deels fra Dplysningens Standpunkt og deels fra Kolbing Byes oeconomiske Standpunkt, hvorpaa jeg skal tillade mig at henlede det ærede Things Opmærksomhed.

Alberti: Det er vistnok let begribeligt, at Kolbing By udstøder et Hjertesuk ved at miste Latinskolen og det er ogsaa aldeles tilgivseligt, at de Herrer Rigsdagsmænd for Kolbing og Veile ere de, som drage dette Suk igennem Thinget; men jeg troer ikke, at dette Suk vil trænge ret dybt ind; thi man har ved saa mange andre Leiligheder, hvor der var Tale om at ihjelslaae en Skole, hørt ligesaa dybe Suk, uden at det har hjulpet Noget. Man har jo fra Slagelse, fra Helsingør og rundt omkring i Landet, hvor man har villet nedlægge en Skole, allestider hørt stor Beklag-